

חיזיון לנשמה

השבת שלפני תשעה באב נקראת 'שבת חזון', על שם ההפטרה "חזון ישעיהו". רבי לוי-יצחק מברדיצ'וב אמר¹, ש'חזון' הוא גם מלשון מחזה, מכיוון שבשבת זו מראים לכל יהודי במחזה את בית-המקדש השלישי. הנשמה רואה זאת – ומתעוררת.

הוא המשיל על כך משל לאב שתפר בגד לבנו, אך הבן לא ידע לשמור עליו וקרעו. תפר לו האב בגד שני, וגם אותו השחית הבן. לאחר שתפר האב בגד שלישי, לא מסרו לבנו, אלא גזו את הבגד אצלו, ורק "לפרקים רחוקים ידועים" הוא מראה לו את הבגד מרחוק, כדי שייטיב את דרכו, ואז יוכל לזכות בבגד.

משל מדוייק

בגד זה הוא משל לבית-המקדש. ומאחר שהמשלים המובאים בתורה ובדברי צדיקים מדוייקים בתכלית², עלינו לומר, שהעובדה שדווקא בגד נבחר להיות משל לבית-המקדש ולא בניין וכדומה, מבטאת תכונה מיוחדת של בית-המקדש, שדומה לבגד.

ייחודו של בגד שהוא תפור על-פי מידותיו של האדם. תכונה זו קיימת דווקא בבגד ולא בבית. מבט שטחי בבגד מלמד על טיבו של האדם שלו בשו – גובהו, רוחבו וכדומה. לעומת זאת, בית אינו מעיד על טיב האנשים המתגוררים בו – אדם קטן-קומה ורזה יכול להתגורר בבית רחב-ידיים ולהפך.

התאמה מושלמת

תכונה זו מאפיינת גם את בית-המקדש. אמנם מצד אחד הוא בית לה³ – בית

(1) נעתק באור התורה לני"ך כרך ב עמוד א'צו בשולי הגליון.

(2) ראה בלקוטי שיחות כרך א עמוד 118. כרך יא עמוד 259 ואילך. ועוד.

(3) רמב"ם ריש הלכות בית הבחירה.

כללי. אך מצד שני היו בו מדורים שונים, כנגד הסוגים השונים שבעם ישראל — עזרת נשים, עזרת גברים, עזרת כוהנים, היכל, קודש וקודש הקודשים⁴. במובן זה היה בית־המקדש כבגד, שתפור בדיוק על־פי מידותיו של לובשו.

בית־המקדש גם נבנה במתכונת העולמות הרוחניים העליונים, וכפי שאמרו חז"ל⁵: "בית־המקדש שלמטן מכוון כנגד בית־המקדש שלמעלן". ואכן, כשייבנה בית־המקדש השלישי יראה בגלוי איך בית־המקדש משמש מכוון ומשכן לכל הדרגות האלוקיות, כשכל דרגה מוצאת בו את ביטויה המיוחד.

עם כל הנפש

גם עבודת ה' של יהודי צריכה להיות כ'בגד' ולא כ'בית'. אפשר לעבוד את ה' בכללות — יהודי מתבטל לה', מבטל את שכלו ורגשותיו וממלא את רצונו. אבל העבודה האמיתית היא זו שמשכינה את אור הקדושה בכל פרט של האישיות, על־פי גדריו ותכונותיו: השכל מבין את ה', הלב מרגיש אהבה ויראה אליו וכדומה.

עבודה כזאת, שבה הנפש כולה מתמלאת באור הקדושה, היא המזכה אותנו בקבלת ה'בגד' המובטח — בניין בית־המקדש השלישי בגאולה האמיתית והשלמה, שבה תתמלא המציאות כולה "דעה את ה' כמים לים מכסים"⁶. ואז נזכה ל'חזון' האמיתי — לא רק במחזה אלא בעיני בשר — "ותחזינה עינינו בשוכן לציון"⁷, תיכף ומיד ממש.

(לקוטי שיחות כרך כט, עמ' 18)

(4) ראה רמב"ם שם הלכה ה. ועוד.

(5) תנחומא משפטים יח. וזהו חלק ב נט, ב. (רעיר מהימנא). ועל דרך זה במכילתא (ופירוש רש"י) בשלח (שמות טו, ח).

(6) סיום ספר היד החזקה להרמב"ם (ישעיה מ, ה).

(7) גוסח תפילת שמונה עשרה. לשון הצמח צדק באור התורה ג"ך שם: "ואחזון — ותחזינה עינינו".